

Benzinnel tüzet oltani

Az írás a Népszabadság
2015. 10. 30. számában
jelent meg.

[2 komment](#)

[Kolláth György](#)
[Népszabadság](#)

A miniszterelnök mintha benzinnel akarna tüzet oltani. Ha ég a ház, a szolgák a csöpögő csappal bátrak foglalkozni (a csapból is kifolyólag). A túlzó szemléltetés rendszerbeli és személyi hibák kombinációját jeleníti meg. Ez tükröződik az illiberális állam víziójában, s az egyre kevésbé derék had öntömjénezésében, dilettantizmusában és talmi erőlködésében is. Zömmel rosszat csinálnak, avítt miliőben és eszköztárral, rosszul.

Anno a „foximaxin” objektív és szubjektív tényezők együtthatását oktatták. A kor letűnt, de a két fő elemzési szempont él, tanulsággal szolgál. A papíron jogállami berendezkedést ma antidemokratikus intézményekkel, diktatórikus elvekkel és módszerekkel működtetik. A rendszerváltozás előtti állam objektíve monolitikus és monopolisztikus volt; hozzá passzoló szubjektív uralmi módozatokkal.

Az volt csak igazán illiberális; tartalmában és formájában egyaránt. Egy tömbből faragott szisztéma, a piramis csúcsán összpontosul a hatalom egésze; odatartozik minden erőforrás; demokratikusnak csúfolt centralizmus a jelzője, (proletár)diktatúra a védjegye. Egy fő vezérelte pártállam, melyben relatív önállósága sem igen volt a közigazgatásnak, a (civil) társadalomnak. Látványpékség a választás, a parlament, a helyhatóság vagy bárki önállósága, ha az politikai célt, súlyt képviselt volna. Hamis modell: a legfőbb értéknek az embert hirdette, de igazán ő számított a legkevésbé: az egyén jogát, érdekét minden más felsőbb szempont felülírta. Az államosított alattvaló ritkán jogalany, inkább jogtárgy: belőle fölösleg is akadt. (Ki van kiért? – ott ez nem kérdés. Hát ma?)

Marabu

Ehhez az állameszményhez vele rokon hatalomgyakorlási módszertár tartozott: a felettség mindenhatósága, adminisztratív módok elsődlegessége, túlszabályozás, ámde a jog formális, politikaszolgáló szerepe, parancsuralmi vezérlés és tervlebontás, pártos káderpolitika, a rejtőzködő pártbürokrácia uralma, zárt világkép, hazudozás és elhallgat(tat)ás, a politikai (ön)érdek abszolutizálása. Ez meg az összetartozott; hasonló a hasonlóknak örült, majd kipukkadt: lustává, elidegenedetté, csőlátásúvá, álságossá, reformálhatatlanná, versenyképtelenné vált az egész.

Ismerős? Bizarrr reinkarnáció tűnik ma elő; noha az objektív, plurális közjogi felállás, s a vele konform „stílus”: nyitott, szabad társadalom, szolgáló állam, alapjogtisztelet, alkotmányos kooperáció kizárná ezt. Orbán államrezonja elvben és gyakorlatban önellentmondó abszurdítás: elemei ütik egymást, kvázi tengeralattjáró-repülőgép, talán Micsurin csodája; szögesdrótként ötvöződik benne sün és kötél. A XX–XXI. századi európai, érdemben és garanciálisan is demokratikus közjogi papírformát itthon bolsevik húzások, nyomulások, lehúzások, trükkök, kinevezések teszik javíthatatlan torzóvá.

Ilyen szisztémához olyan metodika társul: vajon minek, meddig és miféle kilátásokkal? Nem az illiberális szó a botránykő, hanem mindaz, ami ennek jegyében tartalomban és stílusban lopakodóan, valós ellenállás nélkül történik. Déja vu; vissza a múlt évszázadba, -ezredbe?! '89. október 23-tól kulcsfogalmak startoltak: népfelség, alkotmányosság, demokratikus joguralom, szabad választás, leválthatóság, piacgazdaság, emberi jogok a hatalom korlátjaként, az autonómiák, független intézmények és posztok sérthetetlensége, közpénzkontroll, diszkriminációmentesség, civil ellenőrzés a közhatalom felett, hatalommegosztás, és annak révén fékek és ellensúlyok összjátéka, az alkotmányos tényezők kölcsönös, jóhiszemű együttműködése és így tovább. (Hová lettek?) Jól-rosszul, bár kevésbé markánsan, nem visszafordíthatatlanul 20 éven át kezdett kiteljesedni mindez: s akkor jött 2010-től a kétharmad, s általa a tarvágás, a hatalmi mámor fűtötte visszarendeződés.

Az alkotmányos alapintézmények zárójelbe kerültek, ellenállni képtelenné váltak; a diktatúra szelleme és metodikája előretört, mára betölt szinte minden színteret. A kulissza európai; a színdarab és az előadásmód „félázsiai”. Ez idő tájt nincs szükség eszközként mindazt bevetni, ami virtigli diktatúra volna; elég belengetni, hogy bárkivel, bármi téren, akármilyen megtehető. Így

eljárásható, hogy demokrácia ez is, csak más, mint a hagyományos modell. Sőt mímelhető, hogy ez a jövő útja; a gyenge, lassú, körülményes és erőtlen Európa erre kell hogy meneteljen, különben...!

A világban van arra példa, hogy a piaci alapú gazdasági rendszer kemény egyeduralmi berendezkedés és társadalomszervezés szimbiózisát mutatja. Nem az unióban, persze. Arra nézve viszont alig(ha) lehet életképes kísérlet, hogy az alkotmányos, demokratikus jogállam megéljen személyelvű (fél)diktatúra viszonyai közt. A joguralom az intézményekre s azok garanciáira teszi a hangsúlyt: a személy másodlagos, leváltható, ő szolgál, s nem ural mindent. Mindenki felhatalmazása csak korlátos, időleges, számadáshoz kötött és másodlagos: ennek fordítottja nonszensz, méghozzá függetlenül a „kiválasztott” kvalitásaitól.

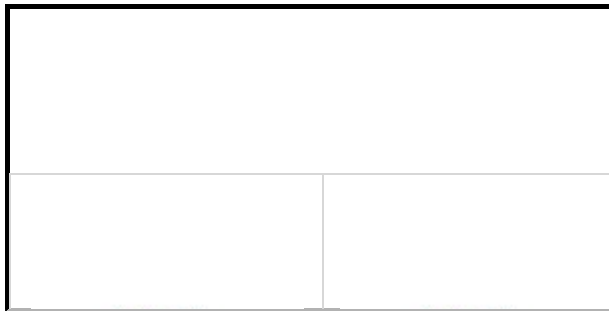
Churchill 1945. évi választási veresége mutatja a demokratikus és az autoriter rendszerek eltérését: ti., hogy ki van (leg)felül. Az orbáni modell – amíg demokráciában gondolkodunk – vegytiszta anakronizmus, önérdékű tévelygés és államelméleti kamu: zsenge kísérlet a totalitárius szándékok leplezésére.

Végül az erőkultuszról. Aki igazán erős, az tud és akar a már megadott, önként vállalt (játék)szabályok, keretek és adottságok között is győzni: nem írja át a maga képére a teljes palettát, környezetét. Nem akar egy személyben játékos, bíró, edző, partjelző, szertáros, intéző, szponzor és kedvezményezett, mégis semmiért sem felelős tótumfaktum lenni. Felcsút nem hívhatja ki a Barcelonát: főleg úgy nem, hogy ő szab létszámot, ítélt gólt és lest, kezeli az eredményjelzőt, kedve szerint fújja le a meccset, avagy tart kezében minden labdát és sípot a végtelenségig. Midasz mondabeli király érintésére minden arannyá változott. Magyarország ura a '89-es aranymetszéssel ennek a fordítottján bíbelődik.

A szerző alkotmányjogász

A Fórum oldalon megjelenő vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség álláspontját.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a meg nem rendelt kéziratokat rövidítve és szerkesztve közölje a lap nyomtatott vagy online változatában.

NOL Piac tér

TOP 50
MEGFIZETHETŐ
ÉTTEREM
1290 FT

KÉPES SPORT
FÉLÉVES ELŐFIZETÉS
9 030 FT

MANAGER MAGAZ
ELŐFIZETÉS
9800 FT

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [Hírmátrix](#)
- [Előfizetés](#)

- **[Belföld](#)**
  - [USA](#)
  - [Interjú](#)
  - [Diplomácia](#)
  - [Orbán-kormány](#)

- **[Külföld](#)**
  - [Ukrajna](#)
  - [Főpolgármester](#)
  - [Választások](#)
  - [Ausztria](#)

- **[Kultúra](#)**
  - [Zene](#)
  - [Rockzene](#)
  - [Film](#)
  - [Média](#)

- **[Vélemény](#)**
  - [Nyugdíj](#)
  - [Publicisztika](#)
  - [Fórum](#)
  - [Vélemény](#)

- **[Sport](#)**
  - [Vívás](#)
  - [Kard](#)
  - [Tenisz](#)
  - [Magyarfoci](#)

- **[Tud/Tech](#)**
  - [Klimaváltozás](#)
  - [MTA](#)
  - [Tudomány](#)
  - [Migráció](#)

- **[Mozaik](#)**
  - [Lengyelország](#)

- [Szexuális zaklatás](#)
- [Polanski](#)
- [Kiadatás](#)

- **[Gazdaság](#)**

- [NAV](#)
- [Automata](#)
- [Kávés](#)
- [Adózás](#)

- **[NolBlog](#)**

- [Informatika](#)
- [Marketing](#)
- [Menekültek](#)
- [Balog Zoltán](#)

- **[NolTV](#)**

- [Gasztronómia](#)
- [NolTV](#)
- [Videó](#)
- [Chili a szembe](#)

Legfrissebb tartalmak a nol-on

- [08:35 Orbán csomagol](#)
- [08:21 Huszonhét halott egy bukaresti tűzvészben – háromnapos nemzeti gyászt hirdetnek](#)
- [06:25 Orbáni világmagyarázat hazai fogyasztásra](#)
- [06:20 Nemzeti érdek helyett handabanda](#)
- [21:56 Kétezer menekült fagyoskodik a senki földjén](#)

Legnépszerűbb cikkeink

- [Orbáni világmagyarázat hazai fogyasztásra](#)
- [Kolláth György: Orbán elismerte, hogy maguk alá gyűrték az Alkotmánybíróságot](#)
- [Nemzeti érdek helyett handabanda](#)
- [Merkel rideg üzenetet küldött](#)
- [Így veszítjük el a Dunát](#)

- [Impresszum](#)
- [Médiaajánlat](#)
- [Levél nekünk](#)
- [Hírlevél](#)

A NOL kiadója az Mworks Print Zrt. © Minden jog fenntartva

Portfóliónk minőségi tartalmat jelent minden olvasó számára. Több, mint 700 munkatárssal készítjük kiemelkedő színvonalú termékeinket és biztosítjuk szolgáltatásainkat. Egyedülálló elérést, országos lefedettséget és változatos megjelenési lehetőséget

biztosít portfóliónk. Folyamatosan keressük az új irányokat és fejlődési lehetőségeket. Ez jövőnk záloga.

- **[Astronet](#)**

- [Horoszkópok](#)
- [Asztrológia](#)
- [Ezotéria](#)
- [Test és lélek](#)
- [Tények és talányok](#)

- **[Auto-Motor](#)**

- [Autós hírek](#)
- [Újdonságok](#)
- [Autó tesztek](#)
- [Használt autó](#)
- [Tuning](#)

- **[Lakáskultúra](#)**

- [Magazin](#)
- [Életstílus](#)
- [Lakóterek](#)
- [Tanácsadó](#)
- [Shopping](#)

- **[MaiNap](#)**

- [Hírek](#)
- [Sport](#)
- [Sztárok](#)
- [Megyei hírek](#)

- **[Mindmegette](#)**

- [Receptek](#)
- [Olvasnivalók](#)
- [Desszertek](#)
- [Diéták](#)
- [Baba-mama](#)

- **[Nemzeti Sport](#)**

- [Magyar foci](#)
- [Külföldi foci](#)
- [Csapatsportok](#)
- [Formula-1](#)
- [Sportszelep](#)

- **Neon**

- [Celeb](#)
- [Trend](#)
- [Fesztivál](#)
- [Neon Celeb](#)
- [Lőjetek le](#)

- **NOL.hu**

- [Belföld](#)
- [Külföld](#)
- [Gazdaság](#)
- [Sport](#)
- [Tudomány](#)

- **Regionális hírek**

- [Komárom-Esztergom](#)
- [Jász-Nagykun-Szolnok](#)
- [Baranya](#)
- [Bács-Kiskun](#)
- [Békés](#)

-

- [Heves](#)
- [Somogy](#)
- [Tolna](#)
- [Nógrád](#)

- **Világgazdaság**

- [Vállalatok](#)
- [KKV](#)
- [Gazdaság](#)
- [Pénzügy](#)
- [Tőzsde](#)

- **Szolgáltatások**

- [Újság előfizetés](#)
- [Jegyvásárlás](#)
- [TV műsor](#)
- [Program ajánló](#)